

10/18

F2819
Bx 454

A-B-D-raamat.

Esimeseks lugema õppimiseks lastele.

Piltidega.

Tallinnas, 1895.

Tehtud S. Rathjesen'i kirjadega.

A=B=D-raamat.

Suured ja väikesed trüki tähed.

A B D E G H
I J K L M N
O P R S T U W
Ä Ö Š Ü.

a b d e g h i j k l
m n o p r s s t t u w
ä ö õ ü.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 2-го Сентября 1895 г.

54012

Suured ja väikesed kirjutamise tähed.

A B D E G H

I J K L M N

O P R S T U

W Ä Ö Õ Ü

a b d e g h i j k l m

n o p r s f t u w

ä ö ô ü.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.

A B D E a b d e.

A B D E a b d e.

ab ba eb be ib bi ob bo ub bu
ad da ed de id di od do ud du

G H I J K g h i j k.

G H I J K g h i j k.

ag ga eg ge ig gi og go ug gu
ah ha eh he ih hi oh ho uh hu
ak ka ek ke ik ki ok ko uk ku.

L M N O l m n o.

L M N O l m n o.

al la el le il li ol lo ul lu am
ma em me im mi om mo um mu
an na en ne in ni on no un nu

P R S T p r s f f t

P R S T p r s f f t

ap pa ep pe ip pi op po up pu
 ar ra er re ir ri or ro ur ru
 as sa es se is si os so us su
 at ta et te it ti ot to ut tu

U W A Ö Ü u w ä ö ô ü.

U W A Ö Ü u w ä ö ô ü.

au ua eu ue iu ui ou uo uu
 aw wa ew we iw wi ow wo
 uw wu aä äa eä äe iä äi oä
 äo uä äu aö öa eö öe iö öi oö
 öo uö öu aõ õa eõ õe iõ õi oõ
 õo uõ õu ü.

aas, saan, ful, fül, mat, tam, eit,
 mem, nen, nof, fonn, uus, juu, taat,
 arg saun, laud, laut, tael, härg, hall,
 luud, jaag, faas, fuur, poeg, foer,
 leib, laat, faaf, faew, faal, laew, fuur,
 fuul, lehm, uus, fuur, mees, wees,
 tool, fool, sool, fuus, üfs, ufs, tuul,
 wiil, saad, fiin,

ilm, felm, lol, folm, sölm, fuub, seub,
 fiin, waf, must, wait, waid, rein, wai,
 lai, tui, hein, füür, fōis, müür, jalg,
 wōi, lōi, firp, söel, sööd, sööt, püüf,
 löug, töug, töuf, füüt, päew, fuu,

must, fülm, tolm, löug, löuf, lai, fits,
 taim, rasw, pirn, põm, fant, lind,
 laps, laul, org, õhf, nõel, põll, uur,
 fell, töö, waew, nool, maa, kuld, furg,
 lauf, fild, fink.

Lind len=dab puu ot=fa. G=ma tee=
 dab pud=ru. Laps nu=tab. J=fa tu=

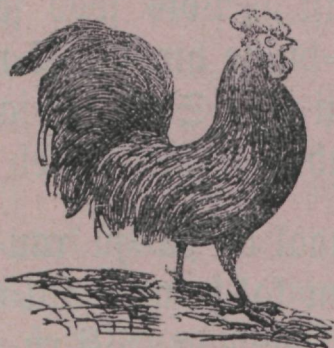
leb lin=naft. Pois jööv fai=a wors=
 ti-ga. Ho=bu=ne hir=nub fõ=wast. Kajs
 püü=ab hii=ri. Sant fer=jab. Ju=ku
 lau=lab. Klaas lä=heb fat=ki.

Koot=si=maal on pal=ju rau=da. Soo=
 me=maa on kal=ju=ne. Lii=wi=maa on
 i=lus. Vää=ne=maa. Wi=ru=maa. Har=
 ju=maa Bee=ter. Suu=re jaa=re Tõnts
 läfs me=rest ka=lu püüd=ma. Too=
 mas o=li wä=ga mai=jas. Kas=fil on
 wä=ga te=ra=wad küü=ned. Lam=mas
 on wa=ga=ne fo=du e=la=jas. Hiir on
 rot=tist wä=hem. Koer on truu ma=ja
 waht. Ke=ba=ne on wä=ga. ka=wal.
 Sun on ma=gus. Na=dam o=li e=fi=
 mi=ne i=ni=me=ne.

Pliks ja plaks, hoop ja faks, annab
 Wiin Truutale, oma mängu piitsaga.
 Nih ja aih, üks faks kolm, langeb
 lume mees wihma käes. Kade mops
 ja mängu lops, ühed hullud mõlemad.

Laps
tui juba
tunned
A, a,

Siis wõid
pilti
waadata.

Ruke laul.

Ruked kurjad listuma,
Kanað kanged karjuma,
Laps, oh ära nõnda tee —
Ole mõistlik tasane.

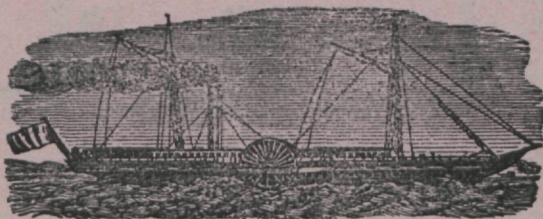
2. Rukk on tore kuningas
Dma alamate seas, ¶
Hoolas toitu otsimas, ¶
Walwas walda kaitsemas.

3. Rukk on nobe nohkima,
Wiledam weel siiplema;
Laps, nii ole usin sa —
Kirjast tarkust otsima.

4. Aga kull ka laulab heast'
Hästi waljust' üsna peast';
Ruke järel õpi sa
Mlusaste laulma ka.

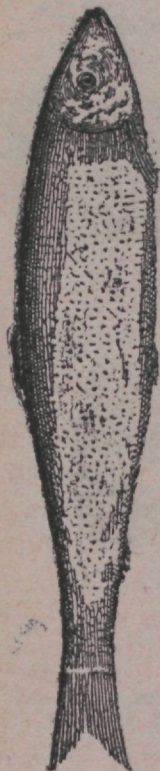
Šia majas.

Muru laew.

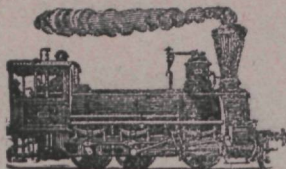

Burje laew.

Inimese käsi.

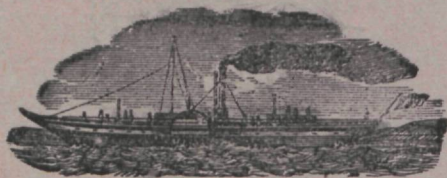
Sala.

Raudtee masin.

Shu pall.

Muru laew.

Hea pois Juku

Juku oli hea pois ja kuulis alati oma isa ja ema sõna ja tegi kõik sõnakuuleliku meelega mis teda kästi. Kui ta midagi pahandust kogemata juhtus tegema, siis rääkis ta seda kohe oma wanematele ja palus nende käest andeks. Ka koolis õppis ta hoolega, nii et teda koolmeister ikka kiitis ja teiste eestujuks pani. Iga õhtu pani ta käed magama minnes risti ja palus Jesust omale võtaks kaitsjaks. Ühelegi inimesele ega loomale ei teinud ta iialgi paha, waid kaitses linnu pesasi ja poegasi kõige kurja ja wallatuma laste eest ja noomis ja maenitjes neid, et nad loomi ei pidanud waewama. Paljugi teisa naabri lapsi saiwad teised mõtted ja neil oli waese loomakeste üle hale meel ja nad hoitsid sõbrusega hea Juku poole. Kui ta kaheteistkümnne aastaseks oli saanud, siis jäi ta oma waga wanemate suureks kurwastuseks haigeks ja ei tõusnud enam üles, waid suri oma wanemate kaelast kinni hoides ja üteldes: „Mina lähen oma armsa Jese juure, tulge teie

ka, seal on mul Jესuse süles hea olla." — Jah armsad lapsed! olgem ja elagem ka nii kui weite Duku, siis saate ka teie ükskord Jესuse juure taewa.

Head teud.

„Kas wõib üht weel kasulikumat looma maa peal olla? küsis mesilane inimeselt.

„On weel palju kasulikumaid loomasid, kui sina mesilane! wastas inimene.

„Mis loomad on siis weel kasulikumad?“

„Lammad! sest nende will on palju tarwilitum ja kasulikum mulle, kui sinu mesi, mis üksi (mokka-
dele) suule magus on. Ja kui sa diete teada tahad, miks pärastst lammad mulle palju kasulikumad on, kui teie mesilased? Lammad annawad willa ilma miski-
suguse wastupanematta; kui ma teie käest mett tulen wõtma, siis pean ma alati teie nõelamist kartma.“

Noor hiir ja tema ema.

Üks noor hiirikene, kes esimest korda pefast wälja läks laia maailma waatama ja selle teekonna eele emalt tuhanded head õpetused tee peale kaasa oli saanud. Ta tuli aga pea suure ehmatusega ema juure pefasse tagasi.

„Oh armas ema,“ ütles ta lõdtsutades: „kui õnnelik ma olen, aga oh kui õnnetumaks ma ei oleks wõdinud saada! Ma ei olnud weel kuigi kaugelegi jõudnud, kui ma üht imeilust looma nägin. Ilusamat looma ei ole ma weel näinudki maailma peal olewat. See oli palju suurem kui meie kõi kofku; pealt näha oli ta nii ütlemata wagane ja tasane; ilusa ümmarguse ja fileda pea külges olitwad kaks terawat püsti kõrwa; kogu keha oli ilus täpiline ja kui ta käis, siis ei kuulnud ma seda peaaegugi. Korraga aga kargas ta minu kallale ja suure wae-waga peasesin ma tema käppade wahelt, mis mu järele entid wälja sirutasitwad, kuna ta suu ammuli lahti ajas.“ — Sellepärast laps põgene patu eest,

Kui hiirikene kassi eest, et ta sind kätte ei saa ja sa igaweste kadunud ei ole!

[Hunt lammas nahas.

Üks werejämuline hunt oli ennast lord lammas naha sisse mäsfinud ja hullus nõnda mõnda päewa juba lammas karja hullas ja iga õhtu kui karjane lammaid koju ajas, puudus üks lammas, mis hunt ära oli söönud. Pea aga märkas karjane hundi pettust ja kurjust, ning nottis metsalise maha. Karjatsel oli noor poeg, kes ka lammaid hoida aitis, kes aga selkorral mitte seal ei olnud, kui wana karjane hundi surnuks ldi. Ta ei imetlenud mitte wähe, kui ta surnud hunt lammas nahas nägi, kellele isa kõik seda lugu jutustas.

„Kes oleks seda wõinud uskuda, et hunt lammas hulkas ja lammas nahas pidi olema!“ ütles poeg.

„Minu armas pojake,“ — ütles isa, — „wõta seda omale õpetuseks ja pea alati meeles, et meie mitte riiete peale ei pea inimese headust ega auustust panema, waid neid nende tegudest tundma.“

Wana ja haige lõwi.

Wana ja haige lõwi oli külleli omas koopas ja ootas surma. Glajad, kelle hirmutus lõwi oli siamaani olnud, ei kurtvastanud ühtegi selle üle, waid neil oli pealegi hea meel kardetawa lõwi häda ja peatse surma üle. Mõned elajatest, keda ta enne jahi saagil oli taga kihutanud, tahtsiwad temale pealegi seda weel kätte maksta. Rawal ja arg rebane pillkas teda kibeda sõnadega; hunt jälle sõimas mis hirmus; härg tõukas ja pufas teda sarwedeaga; metsfiga weristas teda kihwadeaga ja isi laisk eeslgi andis temale tagumise jalaga hea mütsu. Dalk hobune aga seisis eemal ja waatas seda asja rahulikult pealt ja ei teinud ühtegi kättemaksmiseks, ehk kül lõwi alles weel aasta eest tema warja oli lõhkistunud ja ära sõõnud. „Kas sa ühtki pirakat temale oma tugewa jalaga ei taha wastu pead wirutada?“ ütles eesl. Hobune aga wastas: „Ma pean seda kõige auutumaks teuks, kui keegi weel siis oma waenlasele kätte tasub, kui ta juba isigi hädas on ja enam kellegile ei wõi kahju teha.“

Jesus Kristus.

Paluja naisterahwas.

Rikas mees ja waene Paatsarus.

Jesus sõidab Jerusalemma.

Püha „Issa meie“ palve.

Meie Issa, kes sa oled taewas! Pühitsetud saagu sinu nimi. Tulgu meile Sinu riik. Sinu tahtmine sündigu kui taewas, nõnda ka maa peal. Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew. Anna meile andeks meie wõlad, nõnda kui meie andeks anname oma wõlglastele. Ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära kurjast. Sest sinu pä-ralt on riik, wägi ja auu igatweste! Amen.

Homiku palve.

Armas Issand Jeesus! mina tänan sind, et sa mind jälle armust oled lastnud ülestõusta ja seda kallist päewa walgust näha. Ole ka sell tänasel päewal minu hoidja ja kaitsja, et ma wõiksin üksnes sind kiita ja tänada, sest sa isi ütlesid: „Lapsed on

Sehowa päris osa!" — Oh tee ka minu südant puh-
taks, et ta oh Jeesus sinu osa ja elupaik oleks! Amen.

Wiisil: Jeesus tule minule.

Too walgust südamele,
Et ma sell' päetwal jälle,
Mis uuest' paistab mulle,
Ra elada wdin sulle.

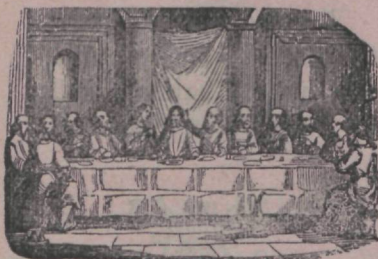
Shtu palwe.

Helbe ja armuline Issand! Sa oled mind seda
päetwa jälle üle elada aitnud. Oh aita ka seda ööd
mind rahulikult mööda saata. Saada oma püha ing-
lid minu woodi juure mind waltwama, et mulle üh-
tegi kahju ega kurja ei sünni ihu ega hinge poolest.
Saada ära kõik pahad ja kurjad unenäud ja lehwita
isi oma armu tiiwaga minu woodi üle, kui ma ma-
gan ja ärata mind homme jälle rõõmsalt üles! Amen.

Wiisil: Jeesus tule minule.

Inglid saada wahiks Sa,
Nüüd kui lähen hingama,

Sest siis väga armulist,
Hoiad kõige kahju eest.

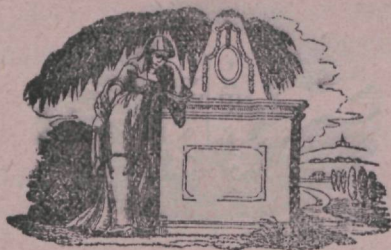
Sööma palve

Kallis Jeesus! õnnista isi seda leiba ja rooga,
mis sa meile armust oled jaganud, sest sina toidad
kõiki, mis elab ja liigub heameelega ja annad meile
rohkestest, mis meie ihu toiduseks ja ülespidamiseks
tarvis läheb! Amen.

Wiihil: Oh Jeesus Kristus tule Sa.

Müüd rooga jälle wõtame,
Ja südamest sind täname,
Et toidust annad ihule,
Ka seda anna hingele.

Palwe pärast jõumist.

Tänagem Issandat, sest Tema on hea ja Tema heldus kestab igaweste! Issand sinu teud on suured; kõik loodus kiidab Sinu suurt auu. Sinule oh Issand olgu kiitus ja auu, nüüd ja igaweste! Amen.

Su nimi püha olgu
 Oh armas Jumal meil.
 Su riik ka meile tulgu
 Mis tahad sündku teal,
 Sa leiwal jätku annud,
 Meil' pattu süüks ei pannud
 Oh peasta kurjast meid!

Meie püha Kristiusu õpetuse wiis peatükki.

Esimene peatükk.

Jumala kümnest käsust.

Esimene käsk.

Mina olen Issand sinu Jumal. Sull ei pea mitte teisi Jumalaid olema minu kõrvas.

Mis see on?

Meie peame Jumalat üle kõige asjade kartma, armastama ja Tema peale lootma.

Teine käsk.

Sina ei pea Jumala, oma Issanda nime ilma asjata suhu wõtma; sest Issand ei jäta seda nuhtlemata, kes Tema nime kurjaste pruugib.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie Tema nime juures mitte ei nea, ei wannu, ei

lausu, ei waleta ega peta; waid et meie Teda kõige häda sees appi hüüame, palume kiidame ja täname.

Kolmas käsk.

Sina pead pühapäewa pühitsema.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie jutlust ja Jumala sõna ei põlga, waid et meie seda pühaks peame, heal meelel kuuleme ja õpime.

Neljas käsk.

Sina pead oma isa ja ema auustama, et sinu käsi hästi läib ja sina kaua elad maa peal.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma wanemaid ja isandaid ei põlga ega wihasta; waid et meie neid auustame, teenime, nende sõna kuuleme ja neid armsaks ja kalliks peame.

Viies käsk.

Sina ei pea mitte tapma.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligemisele ühtegi kahju ega kurja ei tee; waid et meie teda aitame ja temale head teeme kõige ihu häda sees.

Kuues käsk.

Sina ei pea mitte abielu ära rikkuma.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie kasinaste ja puhtaste elame, kõnede ja tegude sees, ja et igaüks peab oma abikaasat armastama ja auustama.

Seitsmes käsk.

Sina ei pea mitte warastama.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligemise raha ega wara ei võta, ei ka-wala kauba, ega petise tööga eneste poole ei kisu; waid et meie tema wara ja peatoidust aitame kas-watada ja hoida.

Kahetas käsk.

Sina ei pea mitte ülekohtu tunnistama oma li-gemise vastu.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligemise peale mitte kawalaste ei waleta, teda ei peta, keelt ei pekka, ega kurje kõnesid tema peale ei tõsta; waid et meie tema eest kostame, kõik head temast kõneleme ja kõik asjad heaks kääname.

Üheksas käsk.

Sina ei pea mitte himustama oma ligemise koda.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligemise pärandust ega koda kawaluslega ei

püüa, ega diguse nimel eneste poole ei kisu; waid et meie teda aitame, et tema jeda enesele wdiks pidada.

Kümmes käsk.

Sina ei pea mitte himustama oma ligemise naist, sulast, ümmardajat, weisid ega muud mis tema päralt on.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligemise naist, peret, ega weisid ära ei awatele, ega wägise ei wdta; waid et meie neid mae-nitseme, et nemad paigale jäewad ja teewad, mis nende kohus on.

Mis ütleb nüüd Jumal kõikidest neistsinatsetest käskudest.

Tema ütleb nõnda: „Mina Issand, sinu Jumal, olen üks püha wiiaga Jumal, kes wanemate patud nuhtleb laste kätte, kolmandamast ja neljandamast põlwest saadik neile, kes mind wihtawad. Aga neile, kes mind armastawad ja minu käsud peatwad, teen mina head tuhandest põlwest saadik.“

Mis see on?

Jumal ahwardab nuhelda kdi, kes nendefinatsete käskude üle astuwad; seepärast peame meie tema püha wiha kartma, ja ei mitte nendefinaste käskude wastu tegema; aga tema tduatab armu ja kdik head kdikidele, kes need käsud peatwad; seepärast peame meie teda ka armastama, tema peale lootma, ja heameelega tema käsku mööda tegema.

Teine peatükk.

Pühast ristiusust.

Kolmas peatükk.

Pühast Issa meie palwest.

Neljas peatükk.

Pühast ristimisest.

Viies^{te} peatükk.

Pühast Altari Saakramendist.

Stollu kirjutamine.

Noorelt waletab, wanalt
 Noorelt waletab, wanalt
 warastab. Kes koera jaba
 warastab. Kes koera jaba
 kehitalb kui ta ise.
 kehitalb, kui ta ise.

Mida suurem häda, seda lähemal abi.
 Mida suurem häda seda lähemal abi.

Parem auuga surra, kui häbiga elada.
 Parem auuga surra kui häbiga elada.

Löö mis küps, räägi mis tõsi.
 Söö mis küps, räägi mis tõsi.

Inimene õpib kunni surma tunnini.

Inimene õpib kunni surma tunnini.

Laps ole abiks oma isale tema wana-

Laps ole abiks oma isale tema wana-

duses. Tee tööd ja palu Jumalat.

duses. Tee tööd ja palu Jumalat.

Auus nimi on parem, kui suur rikkus,

Auus nimi on parem kui suur rikkus,

ja arm on parem, kui kuld ja hõbe.

ja arm on parem kui kuld ja hõbe.

Kes teisele auku kaewab, langeb ise

Kes teisele auku kaewab, langeb ise

sisse. Teenitud leib teeb punased

siisje. Teenitud leib teeb punased

paled. Waewaga saadud kopikad on
paled, Waewaga saadud kopikad on

kallid. Silmist paistab südame hea-
kallid. Silmist paistab südame hea-

dus ja auusus. 1 8 9 6.

dus ja auusus. 1 8 9 6.

Ära tee kellegile ülekohut. Ülekoh-
tune wara ei kogu. Rahju läbi saab
inimene targaks. Ära naera seda
inimest, kelle hinge sees kibedus on.
Kes waestele head teeb, see laenab
Zumalale. Kes waelele liiga teeb,
see laimab oma Loojat. Kes wigast
hirwitab, see pillkab Zumalat.

Adam, Gewa, Kain, Aabel, Metufala, Noa, Taawet, Salomon, Hiskia, Joonas, Elias, Kaarel, Maria, Toomas, Mart, Anna, Piisa, Juula, Teodor, Jüri, Mai, Kai, Tiiu, Hindref, Hans, Rein, Julius. Konstantin, Nikolai, Elts, Truuta, Piina, Johann, Linda, Salme, Anton.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33			
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43			
44	45	46	47	48	49	50	51	52	53			
54	55	56	57	58	59	60	61	62	63			
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73			
74	75	76	77	78	79	80	81	82	83			
84	85	86	87	88	89	90	91	92	93			
	94	95	96	97	98	99	100.					

Radina ja Araabia numbrid.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII		
11	12	13	14	15	16	17	18		
XIX	XX	XXI	XX	XL	L	LX	LXX		
19	20	21	30	40	50	60	70		

LXXX	XC	C	CI	CC	CCC	CD	D	DC
80	90	100	101	200	300	400	500	600
DCC	DCCC	CM	M	IDD	CCIDD	CCCIIDD		
700	800	900	1000	5000	10,000	100,000		
	MW							
	1,000,000							
					MDCCLXXVIII.			
					1888			

Wene keele trüki ja kirjutamise tähed.

<i>A a</i>	<i>B b</i>	<i>B b</i>	<i>T t</i>	<i>D d</i>
A a	Б б	В в	Г г	Д д
А а	В в	В в	Г г	Д д
<i>E e</i>	<i>Ж ж</i>	<i>З з</i>	<i>U u</i>	<i>I i</i>
E e	Ж ж	З з	И и	И и
Е е	Же же	Зе же	И и	И и
<i>K k</i>	<i>L l</i>	<i>M m</i>	<i>H h</i>	<i>O o</i>
K k	Л л	М м	Н н	О о
К к	Л л	М м	Н н	О о
<i>T t</i>	<i>P p</i>	<i>C c</i>	<i>M m</i>	<i>Y y</i>
Т т	Р р	С с	Т т	У у
Т т	Р р	С с	Т т	У у

<i>Ф ф</i>	<i>Х х</i>	<i>Ц ц</i>	<i>Ч ч</i>	<i>Ш ш</i>	
Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш	
Ehw ehw	H h	Tse tse	Tsche tsche	Scha scha	
<i>Щ щ</i>	<i>Ъ ъ</i>	<i>Ы ы</i>	<i>Ь ь</i>	<i>Ъ ъ</i>	
Щ щ	Ъ ъ	Ы ы	Ь ь	Ъ ъ	
Schtscha	Jär	Järöi	Jieri'	Jätj'	
<i>Э э</i>	<i>Ю ю</i>	<i>Я я</i>	<i>Ө ө</i>	<i>Й й</i>	<i>Ү ү</i>
Э э	Ю ю	Я я	Ө ө	Й й	Ү ү
E e	Ju ju	Ja ja	Jita	Jskratkoi	Jischitsa

Saksa keele trüki tähed.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh
 Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp
 Qq Rr Ss Tt Uu Vv
 Ww Xx Yy Zz.

Vadina keele trüki ja kirjutamise tähed.

Aa B b C c Ch ch D d
 A a B b C c Ch eh D d
E e F f G g H h I i J j
 E e F f G g H h I i J j
K k L l M m N n O o P p
 K k L l M n N n O o P p
Q q R r S s T t U u V v
 Q q R r S s T t U u V v
W w X x Y y Z z.
 W w X x Y y Z z.

Wõera keele tähtede seletus.

C, c, (tse) on kui pehme **f**, kui ka tähed **a, o,** **u** ja **ü** tema järel tulevad, näituseks: Carl, Constantin, Cornelius, Columbus. — Kui aga **ä, e, i,** tema järel seiswad, siis saab, (tse) nii kui Circus, (tsirkus) Sicilia. (Sitsilia) wälja räägitud.

Ch, ch, (tse-ha) on kui sõwa **h**, näituseks: Albrecht (Albrecht) sõna hakatusel aga ka kui **f**, Cris-tus, Christine.

F, f, (ehtw) kui fõwa ehtw, näituseks: Ferdinand, Friedrich, Geografia.

Q, q, kui kw, näituseks: Quatember, (Kwatember), Quinta, (Kwinta),

B, v, (fau) labina ja teistes keeltes, kui Gesti keele w, aga Saksakeeles kui f, näituseks: Victor, (Fiktor), Valentin, (Falentin).

X, x, (iks) kui ks, näituseks: Alexander, (Aksander), Xerges, (Kserkses). —

Y, y, (ipsilon) kolab i ja ii wahel, näituseks: Lady (Ladi) wahel jälle kui j, — York (Jork). —

Z, z, (tset) kui ts, näituseks: Zion, (Tzion), Zoologia, (Tzologia), Zaazarus, (Zaatsarus), Zeitung, (Tzeitung). —

Kirja märgid.

- . punkt, lõpe märk ehk kui üks üteldus kindalaste lõpeb; —
- , komma, lühike finni pidamise märk; —
- ; seemikolon, pitkem finni pidamise märk; —
- : koolon, näituse märk; —
- ! õhkamise märk; —
- ? küsimise märk; —
- „“ jutu märgid; —
- ' kustutamise märk; —
- :: kordajad märgid; —
- () ehk [] klammerid, fulgumise märgid; —
- = ehk =ühendamise märk; —
- mõtlemise märk;
- * ehk ✱ tähenduse märgid;
- S paragrahw ehk jäu= (peatüki) märk.

Arvamise eht rehtendamise märgid.

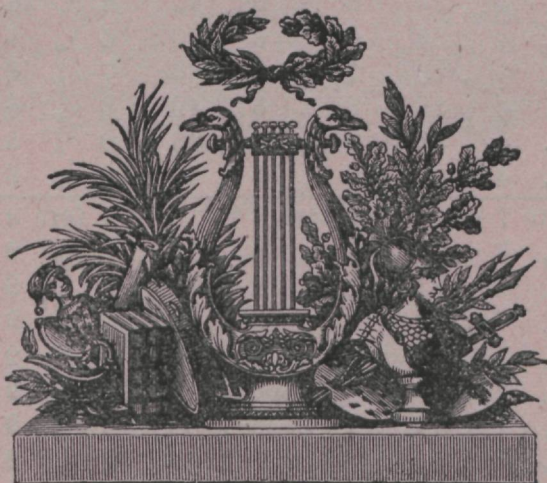
+ plus, eht kokkuarvamise märk; $4+6$ tähendab: 4 ja 6 on 10.

— miinus, eht mañaarvamise märk; $15-8$ tähendab: 15 võtta 8 ära, jääb 7 järele.

× kaskvatamise märk; 2×8 tähendab: 2 kord 8 on 16.

: jagamise märk; $10:5$ tähendab: 10 jäuta 5-te jaktu siis jääb 2 järele.

= võrdlemise märk; $6+4=10$ tähendab: 6 ja 4 on 10 eht 6 ja 4 kokku 10 eht jälle $10-5=5$, tähendab: 10 arwa 5 ära, jääb koge 5 järele.

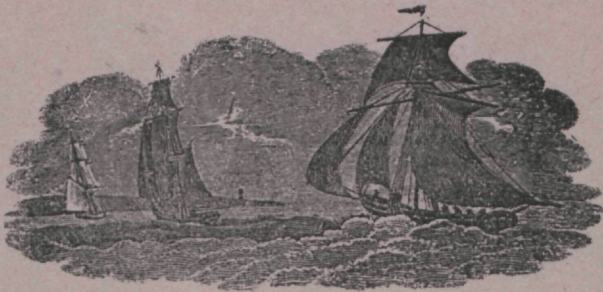
üts=ford=üts

1 ford 1 on 1	1 ford 2 on 2	1 ford 3 on 3
2 " 1 " 2	2 " 2 " 4	2 " 3 " 6
3 " 1 " 3	3 " 2 " 6	3 " 3 " 9
4 " 1 " 4	4 " 2 " 8	4 " 3 " 12
5 " 1 " 5	5 " 2 " 10	5 " 3 " 15
6 " 1 " 6	6 " 2 " 12	6 " 3 " 18
7 " 1 " 7	7 " 2 " 14	7 " 3 " 21
8 " 1 " 8	8 " 2 " 16	8 " 3 " 24
9 " 1 " 9	9 " 2 " 18	9 " 3 " 27
10 " 1 " 10	10 " 2 " 20	10 " 3 " 30
1 ford 4 on 4	1 ford 5 on 5	1 ford 6 on 6
2 " 4 " 8	2 " 5 " 10	2 " 6 " 12
3 " 4 " 12	3 " 5 " 15	3 " 6 " 18
4 " 4 " 16	4 " 5 " 20	4 " 6 " 24
5 " 4 " 20	5 " 5 " 25	5 " 6 " 30
6 " 4 " 24	6 " 5 " 30	6 " 6 " 36
7 " 4 " 28	7 " 5 " 35	7 " 6 " 42
8 " 4 " 32	8 " 5 " 40	8 " 6 " 48
9 " 4 " 36	9 " 5 " 45	9 " 6 " 54
10 " 4 " 40	20 " 5 " 50	10 " 6 " 60
1 ford 7 on 7	1 ford 8 on 8	1 ford 9 on 9
2 " 7 " 14	2 " 8 " 16	2 " 9 " 18
3 " 7 " 21	3 " 8 " 24	3 " 9 " 27
4 " 7 " 28	4 " 8 " 32	4 " 9 " 36
5 " 7 " 35	5 " 8 " 40	5 " 9 " 45
6 " 7 " 42	6 " 8 " 48	6 " 9 " 54
7 " 7 " 49	7 " 8 " 56	7 " 9 " 63
8 " 7 " 56	8 " 8 " 64	8 " 9 " 72
9 " 7 " 63	9 " 8 " 72	9 " 9 " 81
10 " 7 " 70	10 " 8 " 80	10 " 9 " 90

10 ford 10 on 100. 10 ford 100 on 1000.

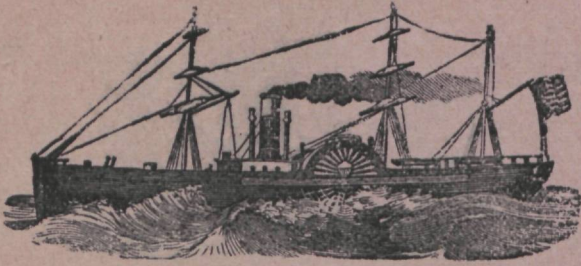
Jõulu mees.

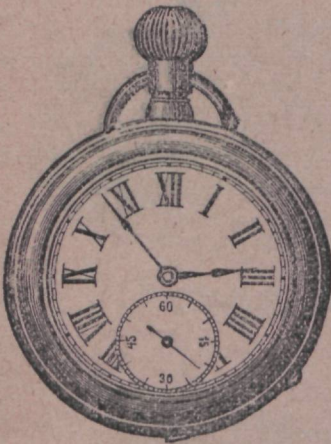
Kolm purje laewa.

Türklane.

Reisijate laew.

Tasku kell ja laewa ankur.

